

Muun. Toim. 139/84¹⁵

17/9/15 & 8

Soap. 11/IX 15.
Soap. IX

8

Koiviston
kivikautinen asuinpaikka
Sammatti Myllykylässä,

elokuussa v. 1915 tutki

Sakari Pälvi.

Kertomukseen kuuluu:

asemakartta,
3 profiilipiirrosta,
2 valokuvaa

sekä H. M. l. 6719, 6770, 6796 ja 6936.

Koiviston
kiivikautinen asuinpaikka
Sammatti Myllykylänä

elokuussa v. 1915 tutki
Sakari Pälsi.

Asuinpaikka, joka on tullut tunnetuksi maisteri Yrjö Ylänteen tavella 1914-15 museoon toimittamien löytöjen kautta, (H. M. I. 6719, 6770, 6796), sijaitsee Kirmustenjärvestä Lohjanjärveen laskevan Myllyjoen laaksossa 1.75 km mainitun joen niskasta kaakkoiseen sekä reunaan puoli kilometriä luoteeseen Myllyjoen ja Valkerbynjoen yhtymäkohdasta. Myllyjoen laakso muodostaa näillä tienoilla idästä länteen ulottuvan räntyalangon, mikä nykyään, alempina tehtyjen koskenperkausten jälkeen, on suurimmaksi osaksi raivattu viljelysmaaksi (ks valokuvia). Mainittu alanko, mitä asuinpaikan seuduilla nimitetään Koivistonniityksi, on aikaisemmin ollut järvenä. Vielä 10-15 vuotta takaperin

pidettiin Koiristonniityllä ruukta, mitä käytettiin keväisin kalastettaessa jokien yhtymäkohtaan muodostuneena tulvalammikossa. Myöskin on kertun sillan seudulta löydetty maasta Katiskan jäännöksiä.

Kivikaution arutusalue näyttää rajoittuvan etupäänsä Juhon Suomisen palstalle Koiristonniityn pohjoiselle reunalle. Suomisen keräämät irralliset löydöt ovat tulleet pääosin kolmesta löytökohdasta (kts. kertomukseen ja H. M. I. n:o:oon 6936 liitetyjä karttoja): läntisen raja-aidan vierestä Maanittunmäen juurelta, keskellä palstaa Koiristonniitystä tontille nousevan äyrään päältä, sekä tämän juurelta lähteen ympäriltä. Yksinäisiä löytöjä on lisäksi tehty vähin sieltä täältä sekä mainitun äyrään juurelta että palstan ylävältä osalta (kts. löytökarttaa H. M. I. 6936). Asetuksen jälkeen tavataan päälöytökohdilla lisäksi pellon pinnalla kvartsisirpaleita sekä ojien reuna/ikkauksissa nokista maata. - Tähän asti kerääntyneet löytökaluksi sisältää yksinomaan teräkaluja, (kirveitä ja talttoja), sekä näiden teelmiä

ja jäännöksiä sekä niiden valmistukseen käytettyjä työkaluja, iskulivviä ja kivi-
omia. Asuinpaikalta ei toistaiseksi ole löydetty
pistoseita, reikäseita eikä myöskään kera-
miikkaa.

Asuinpaikan löydöt jakautuvat
osaksi kahdelle löytöalueelle, muodostaen
kaksi eri korkeudella sijaitsevaa tyyppi-
vyöhykettä. Toisen muodostaa edellämainittu
palstan keskellä oleva äyrään päällystä-
jä on tältä löytöalueelta tullut muuta-
mia kaunista n.s. Suomusjärven tyyppin
kirveitä (kartassa täysinäiset kolmiot). Toinen
vyöhyke käsittää äyrään juuren lähteen ym-
päriin ja läntisen raja-aidan vierustan,
sekä kuuluu tämän alueen löytöihin
nelisivuisia paksukantaisia teräkaluja
ja kehähiounan kuluttamia laakahioumia
(karttaan merkityt ympyröillä ja melioilla).
Suomusjärven tyyppin alue sijaitsee 6-7 m
kivistonnityn pinnan yläpuolella (n. 46 m
y. mp.), nelisivuisten teräkalujen alue 2-4
m ylempänä kivistonnityn keskimääräistä
pintaa (n. 43 m y. mp.) (kts kertomukseen liitet-
tyjä profiilipiirroksia). Eri tyyppi-vyöhykkei-

den syntyminen on seurannut ran-
nan siirtymisestä kivikautisen asutuksen
aikana. Löytösukteet ovat siis Kouvistossa
samat kuin Jettbölenä. Kouviston asuin-
paikan tyyppiryöhykkeisiin nähdän on
erityisesti huomattava, että kehähiontaiset
tahtolaa'at seuraavat melisivuusia pak-
sukantaisia teräkaluja, osoittautuen näiden
niiden aikaisiksi.

Kuten edellä mainittiin, on Kouis-
tonniityn alanko vielä verrattain myö-
hään ollut järvenä. On todennäköistä,
että paikalla on kivikaudella ollut mo-
nihaarainen pikkuvesistö, mikä Kalarik-
kaana ja alkeelliseen kalastukseen so-
pivana on vetänyt pudeensa nomadi-
asutusta. Luontaiseen suojaan nähdän
on asuinpaikka omistuneesti valittu.
Sen äärellä sijaitsevat kylmän puolella
korkeat Urtemäki ja Maaniitunmäki,
ja näiden välinen etelään kallistuva
alue on nykyäänkin tunnettu hyvästä
suojustaan, missä itäisen lumituiskun
vallitessaakin voidaan toimitella talvisia

ulkotoita. Koiviston asuinpaikan kiirikau-
den aikaisista elinehdoista puhuttaessa
voidaan vielä mainita Urkmaen taaja
pähkinämetsikkö, mikä mahdollisesti on
hyvinikin varhaista alkuperää, ja mikä-
näin ollen on osaltaan voinut houkutella
kiirikauden ihmisiä paikalle asumaan.

Siihen nähden, että Koiviston asuin-
paikalta on saatavissa arvokasta krono-
logista aineistoa, on sen suojaamiseen
pantava erikoista huolta. Maan nykyinen
omistaja, palstatilallinen Juhon Suominen
on ymmärtäväisenä ja tarkkasilmäisenä
miehenä hyvin pannut merkille esineiden
löytökohdat, niin että ilman kaivauksia pelkällä
maanpäällisellä tutkimisella on saatu hyviä
tuloksia. Maan nykyisen omistajan avulla voi-
daan asuinpaikan vastaiset löydöt korjata
talteen yhä paremmin, mutta paikkaa on
läheisenä tulevaisuudessa myöskin kaivamalla
tutkittava, että siitä lähtevä aineisto tulisi
mahdollisimman tarkoin ja täysiarvoisena
tutkimukseen käytettäväksi. Työteliään pikku-

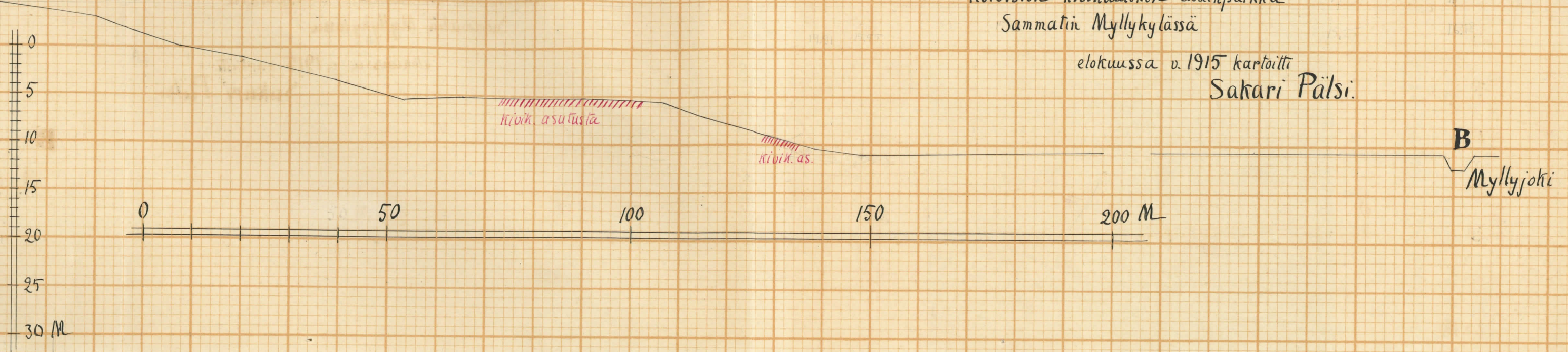
tilallisen käsissä käy maan viljelemisen
vuosi vuodelta yhä voimaperäisemmäksi,
ja sen ohena tapahtuva kynnöksen sy-
ventäminen tulee sirtämään irralliset
löydöt pois alkuperäisiltä paikoiltaan sekä
seurkemaan kiinteät asutusjätteet. Maanviljelyk-
sen tuottama hävitys uhkaa pahimmin palstan
keskellä sijaitsevaa äyrään päällystää, Suomus-
järven tyypin teräkalujen löytökohtaa, mikä
luontaisen profiilimuotonsa vuoksi tulee eniten
kulumaan kynnöstä syvennettäessä. Tämä
kohta olisi siis ensi kädessä kaivettava.
Alempi asutusvyöhyke saattaisi jäädäkin
pitkiksi ajoiksi kaivamatta, koska kynnös
vahvenee täällä rinteestä alas valuvasta
ruokamullasta, eikä pöyjämaa siis ole pa-
hasti vaarassa. Tämän alempaan löytöalueen
halke on kuitenkin viitotettu uusi Sammatin-
Lohjan maantie, minkä alta Kirkautinen asattu
Koiriston palstasta n. 200 m pituisen ja 10 m
levyisen kaistaleen, mistä on kaivettava ainakin
edellämainitut länteen seutu ja läntisen
aidan vierä, kaikkiaan 500-600 m².

A

Koiviston kivikautien asuinpaikka
Sammatin Myllykylässä

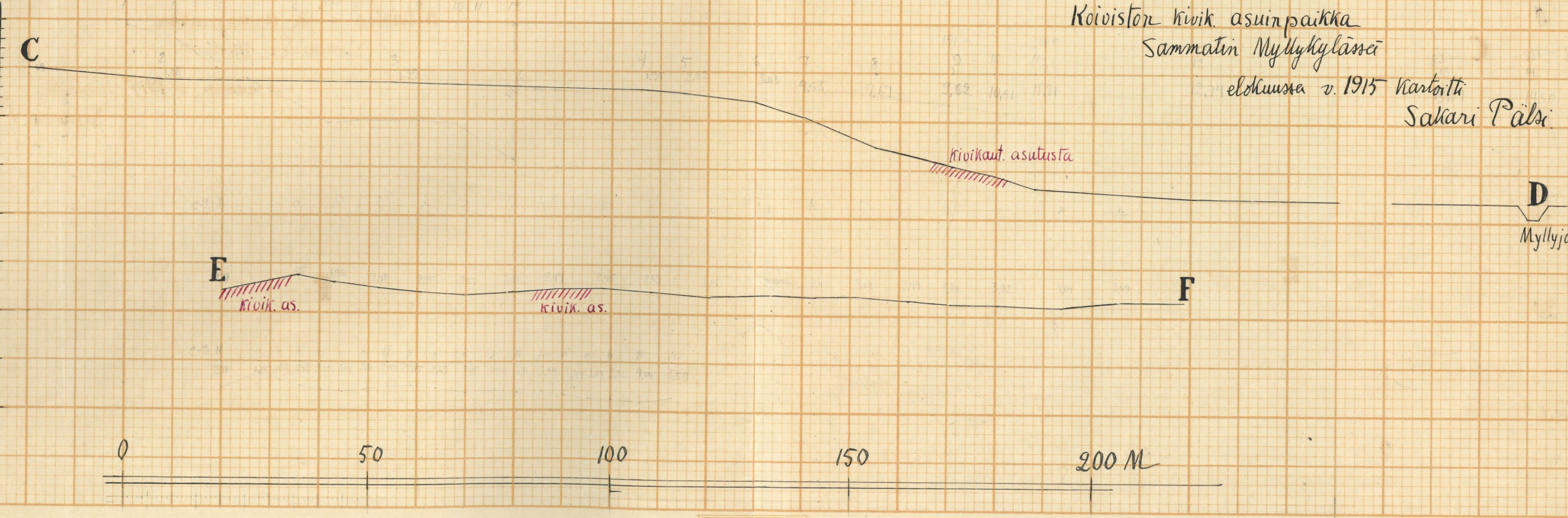
elokuussa v. 1915 kartoitti
Sakari Pälvi.

C

Koiviston kivik. asuinpaikka
Sammatin Myllykylässä

elokuussa v. 1915 kartoitti
Sakari Pälvi.

Juho Snorrisea kakeunnut! ↑

↑ As. pinnasto ↑ valok. 1915 S. Pälvi.

lännetta (tai WNW)

Koiviston kivikautinen asuinpaikka, Naaniitunmäeltä valokuvattu, oikealla ääryään päällinen löytöpaikka (vaalea kesanto) ja sen takana Koivistonniitty, vasemmalla Urkämäki.

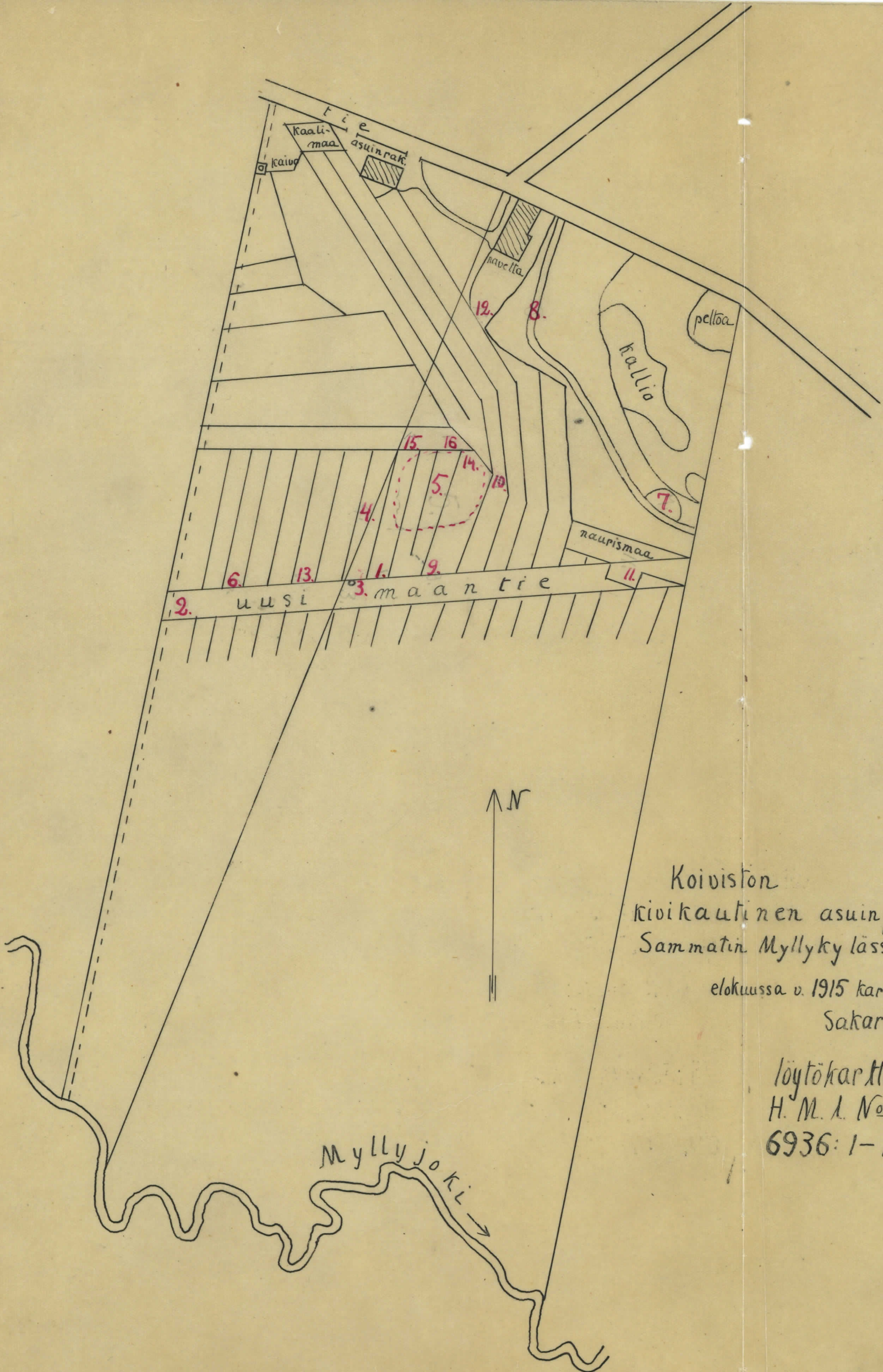
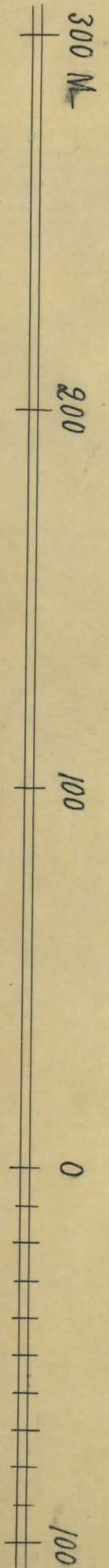

valok. 1915 S. Pääsi.

Kouvolan kirkkauttien asuinpaikka,
valokuvattu Kouvolan kirkon S-reunalta. Tärkeimmät
löytökohdat merkitty risteillä. Vasemmalla Maaniitan-
mäki, oikealla Urkumäki
+

Koiviston
 kivikautinen asuinpaikka
 Sammatin Myllykylässä
 elokuussa v. 1915 kartoitti
 Sakari Pälsi.

löytökartta, liittyy
 H. M. A. Noihin
 6936: 1-17.

Koiviston

kivikautinen asuinpaikka
Sammatin Myllykylässä

elokuussa v. 1915 kartoitti

Sakari Pälvi

- ▲ Suomensjärven tyyppin teräkaluja
- nelisivuisia paksukantaisia teräkaluja
- kehähionnan kuluttamia laakahoimia
- △ muita kiviesineitä

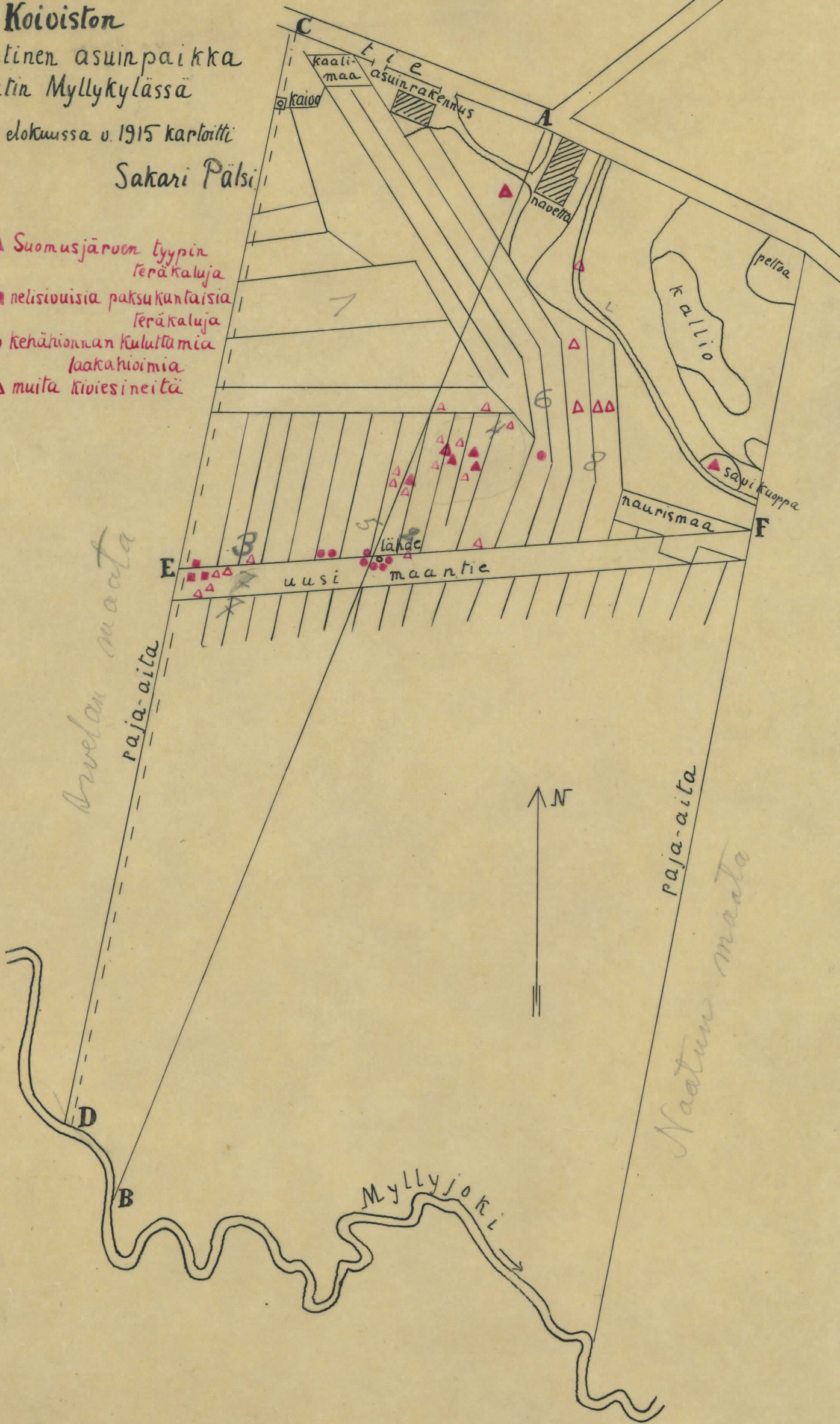
300 M

200

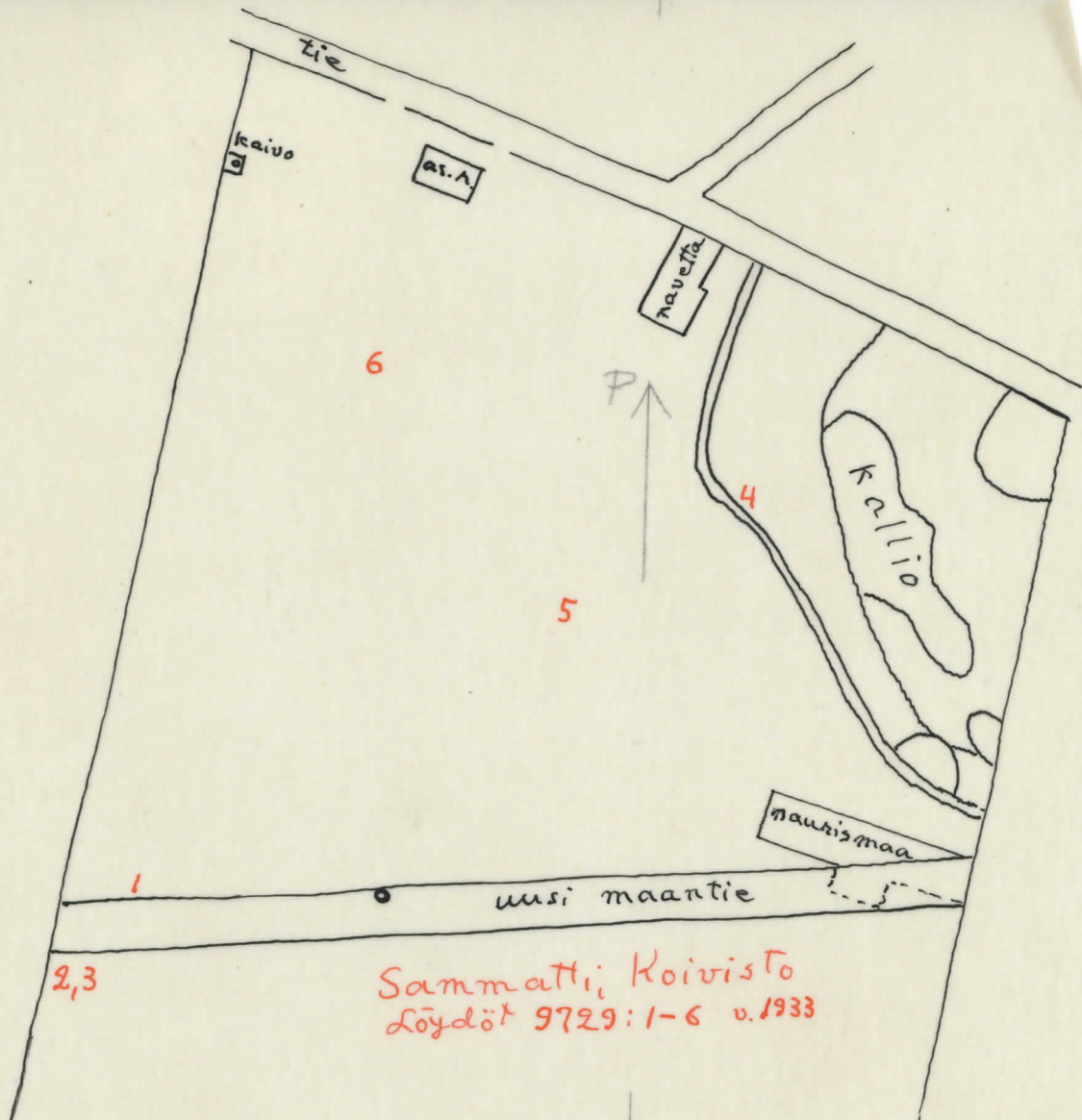
100

0

100

2,3

Sammatti, Koivisto
Löydöt 9729:1-6 v.1933

Kopio
 Koiviston
 K.K. as. p. - Saimmalin
 Myllykylässä
 lok. 1915
 S. Pääsi

- Suomusj-tyypin teräskaluja
- nelisivuisia keräki
- kehähiontaisia tahkoja
- △ muita kiviä.

Maa-
 mittaus-
 mahti

Arvelin maata

A Profuili Naatum maata

